

Talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus: neuvoston direktiivi rehukasvien siementen, viljakasvien siementen ja siemenperunoiden pitämisestä kaupan annettujen direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY muuttamisesta”

(2001/C 260/07)

Neuvosto päätti 24. huhtikuuta 2001 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 37 artiklan nojalla pyytää talous- ja sosiaalikomitean lausunnon edellä mainitusta ehdotuksesta.

Asian valmistelusta vastannut ”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö” -jaosto antoi lausuntonsa 21. kesäkuuta 2001. Esittelijä oli Cornelius Scully.

Talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 11. ja 12. heinäkuuta 2001 pitämässään 383. täysistunnossa (heinäkuun 12. päivän kokouksessa) yksimielisesti seuraavan lausunnon.

1. Johdanto

1.1. Rehukasvien siementen pitämisestä kaupan annetussa neuvoston direktiivissä 66/401/ETY⁽¹⁾, viljakasvien siementen pitämisestä kaupan annetussa neuvoston direktiivissä 66/402/ETY⁽²⁾ ja siemenperunoiden pitämisestä kaupan annetussa neuvoston direktiivissä 66/403/ETY säädetään väliaikaisen kokeilujen toteuttamisesta.

1.2. Kokeiluista saadut tulokset ovat jo osoittaneet, että tietyin edellytyksin toteutetulla siementen myymisellä irtotavarana loppukuluttajalle ei ole epäsuotuisia vaikutuksia siementen laatuun.

1.3. Tällä mainitun kokeilun tuloksiin perustuvalla ehdotuksella muutetaan myös siemenperunoiden pitämisestä kaupan annettua neuvoston direktiiviä 66/403/ETY⁽³⁾, sillä samoja päätelmiä voidaan soveltaa myös muiden kasvien, kuten perunan, siemeniin.

1.4. Komission ehdotukset direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY 10 artiklan muuttamisesta koskevat varmennettujen siementen pakkausmerkintöjä ja myyntiä.

1.5. Ehdotuksen päätavoitteena on mahdollistaa poikkeus direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY 8, 9 ja 10 artiklan nykyisistä pakkaus- ja merkintämääräyksistä. Poikkeus mahdollistaa varmennettujen siementen myynnin irtotavarana.

2. Yleistä

2.1. Siementen myynti irtotavarana

2.1.1. Siementen myynti irtotavarana tuo erityisiä etuja sekä tuottajille että viljelijöille.

2.1.1.1. Huomattavat säästöt pakkauskustannuksissa sekä tehokkuuden paraneminen ovat tunnustettuja etuja.

2.1.1.2. On muistettava, että pakkausjätteen vähenemisestä hyötyy myös ympäristö.

2.1.1.3. Varmennettuja siemeniä irtotavarana myyvät tuottajat voivat näin ollen hyödyntää näitä etuja pienentääkseen kustannuksiaan. Vastaavasti tuottajat, jotka eivät myy siemeniä irtotavarana, saattavat kärsiä kustannushaitoista. Niiden jäsenvaltioiden suurilla siementuottajilla, joille myönnetään poikkeus ehdotettujen muutosten perusteella, on näin mahdollisuus käyttää varmennettujen siementen irtomyyntiä hankkiakseen kilpailuetuja.

2.2. Laadunvalvonta

2.2.1. Varmennettujen siementen tuotantoa koskevat asetukset edellyttävät myytäviksi pakattavien siementen laadunvalvontaa, jolla pyritään takaamaan siementen puhtaus, lajikeaitous, itävyys ja kasvinsuojelu. Nämä ovat keskeisiä tekijöitä minkä tahansa varmennusjärjestelmän onnistumisen kannalta.

2.2.2. Tuotanto- ja laadunvalvontakriteerit pakkausten sulkemiselle ja siementen merkitsemiselle perussiemeniksi, varmennetuiksi siemeniksi ja kauppasiemeniksi määritellään direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY 2–7 artiklassa. Nämä säännöt säilyvät ennallaan.

2.2.3. Direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY 8 artiklan mukaan siemeniä saa pitää kaupan ainoastaan riittävän yhtenäisinä erinä ja pakkauksissa, jotka on varustettu sulkimella ja merkinnoilla. Direktiivien 10 artiklaan ehdotettu muutos yksinkertaistaisi 8 artiklaa ja mahdollistaisi siten siementen myynnin irtotavarana.

(1) EYVL 125, 11.7.1966, s. 2298/66. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 98/96/EY.

(2) EYVL 125, 11.7.1966, s. 2309/66. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 1999/54/EY.

(3) EYVL 125, 11.7.1966, s. 2320/66. Direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 1999/742/EY.

2.2.4. Vuosina 1994–2000 kuudessa jäsenvaltiossa suoritettu väliaikainen kokeilu osoitti, että siementen myynti irtotavarana tietyin ehdoin ei heikennä toimitettujen siementen laatua⁽¹⁾. Kokeilun lopuksi siemensäiliöille, joista siemeniä myytiin, annettiin merkintä direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY mukaisuudesta. Lopullisten kuluttajien käyttämistä säiliöistä, joihin siemenet toimitettiin, kerätettiin näytteitä, minkä jälkeen ne suljettiin.

2.3. Laadunvarmistus

2.3.1. Sulkeminen ja sinetöinti

2.3.1.1. Siemenerän sulkeminen, sinetöinti ja merkitseminen muodostavat tärkeän mekanismin, jolla valvotaan toimitettujen siemenerien aitoutta ja varmennusjärjestelmän luotettavuutta. Sillä estetään tahallinen tai tahaton manipulointi varmennusmenettelyn aikana ennen pakkausten toimittamista lopulliselle kuluttajalle.

2.3.1.2. Direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY 8–10 artiklassa säädetään, että myyntipakkaukset on suljettava ja merkittävä siten, että jos pakkaukset avataan, suljinjärjestelmä särkyy eikä sitä voi laittaa takaisin paikalleen, ja että pakkauksiin on kiinnitettävä virallinen etiketti. Säännösten mahdollisella muuttamisella on vaikutuksia kasvinsuojeluun, jäljitettävyyteen ja viime kädessä siementen varmennusjärjestelmän uskottavuuteen.

2.4. Kuluttajien luottamus

Jos irtotavarapakkaukset suljetaan ja merkitään direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY 9 ja 10 artiklan määräysten mukaisesti, kuluttajien luottamus tuskin kärsii.

2.5. Kasvinsuojelu

Irtotavarana myydyin siemenerän laatu puhtauden, lajikeaitouden ja itävyyden suhteen voidaan varmentaa loppunäytteen avulla tai millä tahansa varmennusmenettelyllä, jota sovelletaan myydyistä siemenistä kasvatettuihin viljelykasveihin.

2.6. Jäljitettävyys

Ryhtymällä kiinnittämään pakkauksiin direktiivien 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 66/403/ETY 10 artiklan mukaisia virallisia etikettejä luotiin ymmärrettävä ja jäljitettävä käytäntö.

⁽¹⁾ Siementen myymistä irtotavarana lopulliselle kuluttajalle koskevan väliaikaisen kokeilun loppuraportti (komission päätös 94/650/ETY, 9. syyskuuta 1994).

3. Erityistä

3.1. Koska jäsenvaltiolle myönnettävä poikkeus neuvoston direktiivistä synnyttää suhteellista kilpailuetua, voidaan päätellä, että myöntämällä poikkeus jollekin jäsenvaltiolle annetaan samalla perusteetonta kilpailuetua kyseisen jäsenvaltion joillekin tuottajille.

3.1.1. Kaikki jäsenvaltiot voivat anoa poikkeusta, mutta niiden tuottajien osuus, jotka voivat käyttää hyväkseen irtotavarana myyntiä, vaihtelee huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen. Näin ollen kilpailuetu saattaa tahattomasti siirtyä jäsenvaltiolle, joka kykenee myymään siemeniä irtotavarana. Tämä riippuu varmennettujen siementen irtotavaramyynnin laajuudesta jäsenvaltioiden välillä. On epäselvää, onko tuottajien mahdollista poikkeuksen perusteella myydä siemeniä irtotavarana toisessa jäsenvaltiossa sijaitseville lopullisille kuluttajille. Jos näin tapahtuu, TSK kehottaa komissiota selvittämään, tarvitsevatko molemmat jäsenvaltiot tällöin poikkeuksen.

3.2. artiklassa ei säädetä mitään myytäväksi suljetun siemenerän koosta, eikä ole mitään biologista tai fysiologista syytä, jonka vuoksi merkityn siemenerän tulisi olla tietyn kokoinen, kunhan se on koostumukseltaan yhtenäinen.

3.2.1. Merkitsemistä varten suljetun siemenerän koko ei vaikuttane siemenerän kasvitauteja tartuttavan materiaalin määrään eikä siementen puhtauteen ja lajikeaitouteen, sillä näitä seikkoja valvotaan ennen erien sulkemista ja sulkemisen yhteydessä suoritettavalla laadunvalvonnalla.

3.2.2. Merkitsemistä varten suljetun siemenerän koko ei vaikuttane suljetun siemenerän laadun heikkenemiseen, jos se varastoidaan kyseiselle siementyyppille sopivissa varastointiolosuhteissa ja -ympäristössä.

3.3. TSK katsoo tarvittavan lisätakuuta siitä, että yksinkertaistetulla järjestelmällä, jossa irtotavarapakkaukset eivät välttämättä ole sinetöityjä, taataan myytävien varmennettujen siemien aitous.

3.3.1. Tämän ongelman ratkaisemiseksi väliaikaista kokeilua koskevan päätöksen 2 artiklan e kohdassa määrätään, että lopulliset näytteet on otettava lopullisen kuluttajan käyttämistä pakkauksista.

3.3.1.1. Tällä määräyksellä itse asiassa lykätään lopullisen näytteen otto ja siemenerien sulkeminen loppukuluttajalle toimittamisen jälkeiseen vaiheeseen (vaikka lopullinen varmennus tapahtuu ennen toimitusta).

3.3.1.2. Lopullisen näytteen merkitys ei ole selvä siinä tapauksessa, että näytteen ja ennen toimitusta suoritettua lopullisen varmennuksen välillä ilmenee eroavaisuuksia. Mahdollinen ristiriita tulee ratkaista osapuolten sopimalla tavalla.

3.3.1.3. Toimituksen jälkeen sattumanvaraisesti otettavasta lopullisesta näytteestä tulisi käydä ilmi, onko irtotavarana myytyä siemenerää käsitelty jollain tavoin lopullisen varmennuksen jälkeen. Lopullisen näytteen tulee olla yhtä tarkka ja luotettava kuin näytteen, joka otetaan ennen varmennettujen siementen perinteisten myyntipakkausten sulkemista.

3.4. Irtomyyntipakkausten hygieniaa, sulkemista ja sinetöintiä koskevien erityismääräysten puute saattaa vaikuttaa kasvinsuojeluun, koska irtotavarapakkauksia voidaan käyttää uudelleen. Pakkausten tulee saada varmennustodistus siitä, etteivät ne ole vahingollisten organismien saastuttamia, ja pakkaukset tulee sulkea siten, etteivät ne saastu tahattomasti, kun ne kuljetetaan lopullisille kuluttajille. Varmentavan viranomaisen tulee olla varma siitä, että irtotavarana myydyt varmennetut siemenet ovat juuri niitä, joiksi ne on varmennettu toimitustodistukseen liittyvissä kasvinsuojelutodistuksissa.

3.4.1. Menettely, joka ei sisällä velvollisuutta kiinnittää virallinen etiketti irtotavaraerään pakkauksen avaamisen estävällä tavalla, saattaa heikentää varmennusjärjestelmää kohtaan tunnettua luottamusta ja sen jäljitettävyyttä varsinkin, jos irtotavaraerää ei sinetöidä.

3.5. TSK kannattaa väliaikaisesta kokeilusta tehdyn komission päätöksen 2 artiklan d kohdan määräystä, jonka mukaan siemenet on myytävä suoraan lopulliselle kuluttajalle. Näin pienennetään pakkausten tahattoman tai tahallisen sääntöjenvastaisen käsittelyn sekä satunnaisten eroavaisuuksien riskiä.

3.5.1. Väliaikaisesta kokeilusta tehdyn päätöksen 2 artiklan määräykset siementen suorasta myynnistä lopulliselle kuluttajalle sekä irtotavarana myytyjen siementen määrän ilmoittamisesta varmentamisesta vastaavalle viranomaiselle tarjoavat jonkinasteiset – joskaan eivät täydelliset – takeet varmennusmenettelyn luotettavuudesta ja jäljitettävyydestä.

3.5.2. On selvitettävä, voiko lopullinen kuluttaja (maanviljelijä) myydä irtotavarana myytyjä siemeniä edelleen. Samoin on täsmennettävä, tarkoitetaanko ”lopullisella kuluttajalla” vain niitä, jotka kasvattavat viljelykasveja myydyistä siemenistä.

3.5.2.1. On epäselvää, voiko useampi kuin yksi ”lopullinen kuluttaja” ottaa vastaan siemeniä samasta irtotavarana myydyistä erästä. Tämä vaikuttaa sekä tautien leviämiseen että jäljitettävyyteen.

3.5.2.2. Oikeudelliset takeet

On luotava selkeät oikeudelliset puitteet, joiden avulla maanviljelijät voivat siementen huonosta laadusta tai niiden manipuloinnista johtuvissa vahinkotapauksissa saada yksiselitteisesti tietoonsa, mikä yksikkö on vastuussa välittömistä vahingoista tai vahingoista johtuvista tulonmenetyksistä ja hakea näin vahingonkorvausta oikeusteitse.

3.5.2.2.1. Tuotantoketjun alkupäässä ovat siemeniä tuottavat yksiköt, jotka vastaavat varmentamisesta. Kyseisten yksiköiden tulee olla aina niitä tahoja, jotka maanviljelijät voivat haastaa oikeuteen. Ne voivat puolestaan haastaa oikeuteen tuotantoketjun muita yksiköitä.

4. Päätelmät

4.1. Lopullisten kuluttajien luottamus myytyjen siementen laatuun riippuu siitä, että toimitetut siemenerät on virallisesti suljettu ja sinetöity ja että niissä on asianmukaiset etiketit. Jos irtotavarana myytyjen siementen pakkauksia ei ole suljettu ja sinetöity, varmennusjärjestelmän luotettavuus saattaa heikentyä.

4.2. Jäsenvaltioiden on voitava luottaa siihen, että myytävien siementen sulkemis- ja merkitsemisjärjestelmän yksinkertaistaminen ei heikennä tuottajien luottamusta siementen varmennusjärjestelmään eikä luo kilpailuetua joillekin tuottajille. Toimenpiteiden on myös oltava sopusuhteissa varmennettujen siementen kauppaa koskevien kansainvälisten määräysten kanssa.

4.3. Lopuksi ja ottaen varteen edellä mainitut huomiot, komitea on valmis kannattamaan komission ehdotusta.

Bryssel 12. heinäkuuta 2001.

Talous- ja sosiaalikomitean

puheenjohtaja

Göke FRERICHS